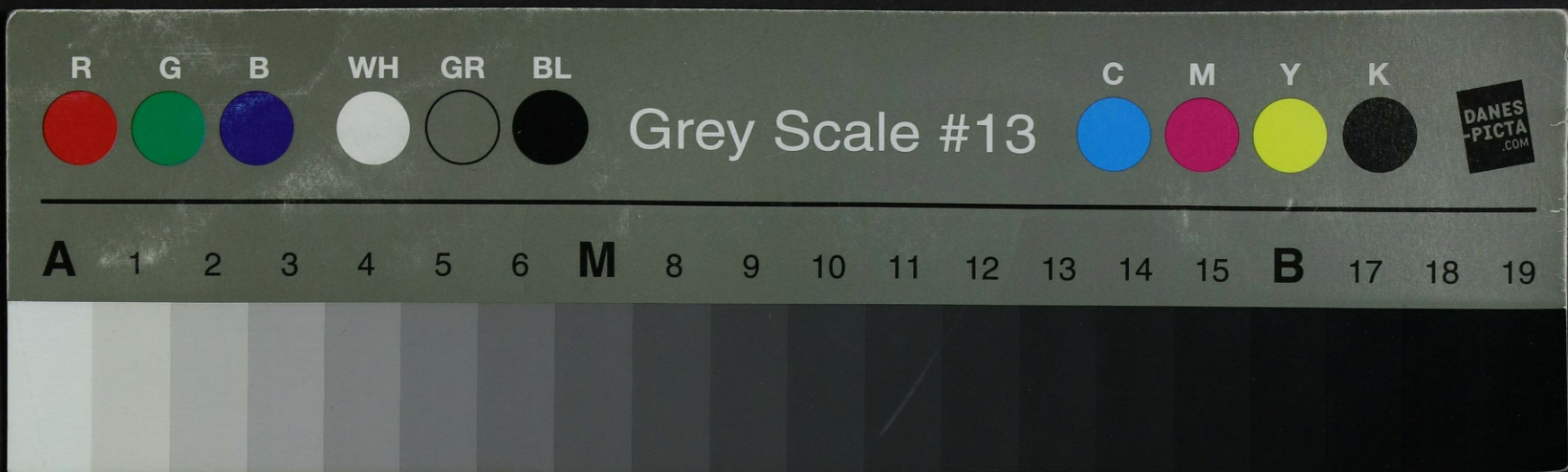

OSRODEK SZKOLENIA OFICERÓW REZERWY

JANUARY

Egz. Nr 1

TAKTYKA

ORGANIZACJA NATARCIA PRZEZ DOWÓDCÓW
PODODDZIAŁÓW I ODDZIAŁÓW

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
KAPITAŁU GŁÓWNEGO
8337/18

WARSZAWA - REMBERTÓW

1966

413 117

OŚRODEK SZKOLENIA OFICERÓW REZERWY

JANINE

Egz. Nr 1

TAKTYKA

**ORGANIZACJA NATARCIA PRZEZ DOWÓDCÓW
PODODDZIAŁÓW I ODDZIAŁÓW**

**ARCHIWUM
SZKOLENIA
KARNA GŁÓWNE
833718**

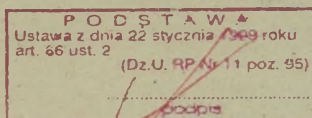
WARSZAWA - REMBERTÓW

1966

OŚRODEK SZKOLENIA OFICERÓW REZERWY

Prot. prot. 12657

"ZATWIERDZAM"
ZCA KOMENDANTA
OSRODKA SZKOLENIA
OFICERÓW REZERWY
d/s szkolenia

JAWNE
SLUZBOWEGO

Egz.Nr...

1

Rok szkolny 1966/67

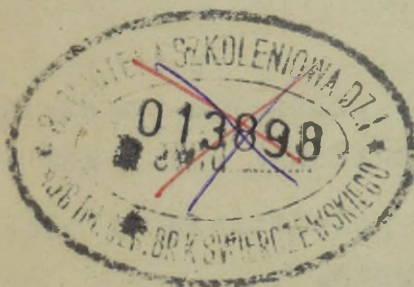
Dla wykładowców
i słuchaczy

płk Józef BATKIEWICZ

Dnia ".....".....1966r.

TAKTYKA

"ORGANIZACJA NATARCIA PRZEZ DOWÓDCÓW
PODODZIAŁÓW I ODDZIAŁÓW".

SPRAWDZIŁ
KIEROWNIK CYKLU TAKTYKI

ppłk dypl. S. PIKUŁA

W A R S Z A W A

-

R E M B E R T Ó W

1966r.

ARCHIWUM
SZKOLENIA
KABINET GŁÓWNY
1000 IM. GEN. BRONISŁAWA SZYMANKI
33718

PLAN WYKŁADU
=====

Temat: ORGANIZACJA NATARCIA PRZEZ DOWÓDCÓW PODODDZIAŁÓW
I ODDZIAŁÓW.

W s t ę p.

I. Treść pracy dowódców pododdziałów i oddziałów nad organi-
zacją natarcia.

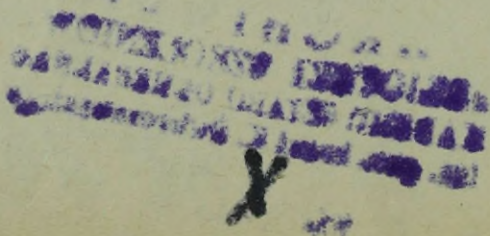
1. Obowiązki dowódców pododdziałów i oddziałów w zakresie organizacji natarcia.
2. Treść pracy dowódców pododdziałów i oddziałów w zakresie wypracowania decyzji do natarcia.
3. Treść pracy dowódców pododdziałów i oddziałów w zakresie doprowadzenia zadań bojowych do wykonawców.
4. Treść pracy dowódców pododdziałów i oddziałów w zakresie zabezpieczenia natarcia.

II. Metoda i styl pracy dowódców pododdziałów i oddziałów nad
organizacją natarcia.

1. Wpływ czasu i warunków położenia wojsk na metodę i styl pracy dowódców pododdziałów i oddziałów w natarciu.
2. Metoda pracy dowódców pododdziałów i oddziałów nad organizacją natarcia z marszu.
3. Metoda pracy dowódców pododdziałów i oddziałów nad organizacją natarcia. - z bezpośredniej styczności z nplem.

III. Dowodzenie pododdziałami i oddziałami w natarciu.

1. Obowiązki dowódców pododdziałów i oddziałów podczas natarcia.
2. Praca dowódców pododdziałów i oddziałów w czasie wykonywania poszczególnych zadań bojowych:
 - a/ zbieranie i ocena wiadomości;
 - b/ podejmowanie decyzji i doprowadzenie ich do wykonawców;
 - c/ meldowanie położenia i swoich decyzji.

W s t e p:

Znajomość ogólnych zasad natarcia tylko w części odzwierciadla zakres wiedzy potrzebnej dowódcy pododdziału i oddziału do umiejętnego zorganizowania i prowadzenia natarcia.

Posiadana wiedza w tym zakresie jakkolwiek gwarantuje należyte taktyczne użycie swego pododdziału czy oddziału, nie rozwiązuje jednak metody pracy i obowiązków dowódców nad organizacją i sposobem prowadzenia natarcia.

Temu właśnie zagadnieniu poświęcony jest ten wykład omawiający metodę pracy dowódcy nad organizacją i prowadzeniem natarcia.

I. TREŚĆ PRACY DOWÓDCÓW PODODDZIAŁÓW I ODDZIAŁÓW NAD ORGANIZACJĄ NATARCIA.

1. Obowiązki dowódców pododdziałów i oddziałów w zakresie organizacji natarcia.

Do obowiązków tych należy:

- organizacja obserwacji i ubezpieczenia;
- podjęcie decyzji do natarcia i meldowanie jej przełożonemu; /jeśli przełożony nakaże/;
- powstanie zadań bojowych i organizacja zabezpieczenia działań bojowych;
- organizacja przegrupowania /luzowania/ - jeśli zachodzi konieczność;
- organizacja dowodzenia, łączności,
- organizacja współdziałania;
- organizacja przemarszu wojsk z rejonu wyjściowego do rubieży wprowadzenia do walki;
- zabezpieczenie i kontrola gotowości pododdziałów do natarcia;
- meldowanie przełożonemu o gotowości do natarcia.

Obowiązki te w zależności od konkretnej sytuacji bojowej i posiadanego przez dowódcę czasu mogą być realizowane różnymi sposobami.

Będzie to zależało przede wszystkim:

- od czasu otrzymania zadania bojowego;
- od warunków terenowych;
- od stylu pracy dowódcy, jego sztabu oraz jego dowódców podwładnych.

2. Treść pracy dowódców pododdziałów i oddziałów w zakresie wypracowania decyzji do natarcia.

Sposób pracy dowódcy i kolejność spełnienia nakreślonych już obowiązków może przebiegać różnie. Całe postępowanie powinno być możliwie najbardziej praktyczne i realne dostosowane do wymogów zadania, sytuacji bojowej, czasu i warunków terenowych.

Niezależnie od warunków w jakich mogą znaleźć się pododdziały, niezależnie od czasu czy sytuacji bojowej, od dowódców tych szczebli wymagać się będzie pełnego przygotowania działań.

Podstawowym problemem w organizacji natarcia przez dowódcę jest powzięcie słusznej decyzji i zabezpieczenie jej wykonania. Słuszną i uzasadnioną pod względem taktycznym decyzję podejmuje się w wyniku:

- analizy zadania;
- wszechstronnej oceny położenia;
- głębokiej znajomości zasad organizacji i prowadzenia współczesnej walki ogólnowojskowej.

Wypracowując decyzję dca powinien:

- przeprowadzić analizę zadania;
- rozliczyć czas przeznaczony na organizację natarcia;
- ocenić położenie.

W warunkach dostatecznej ilości czasu na organizację natarcia, dowódcą pułku a często i dowódcą batalionu w celu sprecyzowania swoich wniosków bezpośrednio w terenie, może prowadzić rekonesans interesujących go rubieży rozwinięcia i dróg podejścia.

Analiza zadania - jest elementem pracy myślowej dowódcy zapoczątkowującym proces wypracowania decyzji. Polega ona na pełnym zrozumieniu otrzymanego zadania bojowego i umiejętności określenia roli swego pododdziału /oddziału/ w przyszłych działaniach bojowych.

Analizując zadanie dowódca powinien rozpatrzyć:

- zadanie szczebla przełożonego, a w tym: myśl przewodnią walki dowódcy przełożonego i sposób wykonania zadania /odcinek przełamania i pas natarcia, kierunek głównego uderzenia i przewidywany manewr w czasie wykonywania zadania/;
- zadanie swojego pododdziału /oddziału/ a w tym: miejsce i rolę w przyszłej walce wyższego szczebla i uzmysłowić sobie wpływ działania swojego pododdziału /oddziału/ na wykonanie zadania przez wyższy szczebel;
- zadania bezpośrednich sąsiadów - których analiza powinna wskazać dowódcy zagadnienia dotyczące współdziałania i działania na skrzydłach.

W wyniku analizy zadania dowódca powinien wyciągnąć następujące wnioski:

- gdzie wykonać główne uderzenie /ogólnie/;
- jakie przyjąć ugrupowanie bojowe;
- z kim należy szczególnie współdziałać i w jakich okresach walki.

Obliczenie czasu na organizację natarcia.

Punktem wyjściowym do obliczenia czasu na organizację natarcia jest czas otrzymania zadania, a końcowym czas gotowości do natarcia.

Dowódca pododdziału /oddziału/ uwzględniając powyższe oblicza jaką ilość czasu dysponuje oraz określa czynności konieczne do wykonania przez siebie i swoich podwładnych.

Dowódca pododdziału /oddziału/ rozliczając czas na organizację natarcia powinien uwzględnić:

- a/ czas na organizację walki przez dołów podwładnych;
- b/ czas na osobistą pracę związaną z organizacją natarcia.

Wydzielając czas na organizację natarcia dla dołów podwładnych koniecznym jest uwzględnić doprowadzenie zadań bojowych poprzez wszystkie szczeble dowodzenia.

Czas przewidziany na osobistą pracę dcy nad organizacją natarcia winien uwzględnić potrzebę przeprowadzenia oceny położenia, rekonesansu, powstanie zadań bojowych i wydania niezbędnych wytycznych do zabezpieczenia natarcia, a ponadto zorganizowania współdziałania itp.

Niezależnie od kalkulacji czasu przeznaczonego dla dowódców koniecznym jest rozbić czas potrzebny na przedsięwzięcia wykonywane przez pododdziały /przegrupowanie względnie luzowanie, wykonywanie niezbędnych przesunięć pododdziałów itp/.

Rozliczenie czasu winno posłużyć dowódcy do szczegółowego określania swojej metody pracy nad organizacją natarcia.

Ocena położenia.

Zawiera w sobie wszechstronną ocenę sytuacji bojowej i posiada największy wpływ na treść i jakość decyzji.

Ocena położenia obejmuje:

- ocenę nieprzyjaciela;
- ocenę sąsiadów;
- ocenę sił własnych;
- ocenę terenu;
- ocenę stanu materiałowo-technicznego zabezpieczenia
- ocenę warunków meteorologicznych.

Ocena nieprzyjaciela winna obejmować rozpatrzenie następujących zagadnień:

- skład, numeracja i rozmieszczenie pododdziałów npla na kierunku natarcia;

- prawdopodobną sytuację skażeń i napromienienia jego pododdziałów i oddziałów;
- charakterystykę umocnień inżynierskich np. na całą głębokość rozpoznanej rubieży /punkty oporu, rejony rozmieszczenia odwodów, zapasowe i pozorne rejony obrony/;
- system ognia i zapór przed przednim skrajem i w głębi obrony;
- możliwości wykorzystania odwodów brygadowych i dywizyjnych /podstawy wyjściowe, kierunki oraz czas wyjścia kontrataków/, możliwości przejścia do obrony na poszczególnych rubieżach;
- możliwości użycia środków masowego rażenia oraz zagrożone obiekty.

Z oceny nieprzyjaciela dowódca powinien wyciągnąć następujące wnioski:

- gdzie wykonać główne uderzenie i jakie przyjąć ugrupowanie bojowe;
- kolejność i sposób wykonania zadań / opanowania punktów oporu nieprzyjaciela/;
- jakie przewidzieć zadania dla pododdziałów /według obiektów i rubieży obronnych nieprzyjaciela/;
- do przekłamania jakiego punktu oporu przewidzieć wprowadzenie drugiego rzutu do walki / nie dotyczy kompanii/;
- przewidywane dodatkowe zadania dla artylerii wsparcia, moździerzy i środków ppanc w czasie natarcia;
- gdzie i ile wykonać przejść w zaporach nieprzyjaciela,
- jakie dane o nieprzyjacielu należy dodatkowo uzyskać;
- przedsięwzięcia w zakresie obrony przed środkami masowego rażenia;
- w jakim stopniu skażenie pododdziałów nieprzyjaciela wpływa na gotowość bojową jego wojsk.

Ocena sąsiadów.

W ocenie sąsiadów należy rozpatrzyć:

- jakie pododdziały działają na skrzydłach i w jakiej odległości;
- głębokość zadań, kierunki głównych uderzeń i ich wpływ na wykonanie zadania pododdziału /oddziału/;
- warunki współdziałania na całą głębokość otrzymanego zadania;
- aktualna sytuacja składeń i napromienienia sąsiadów.

Z oceny tej dowódca powinien wyciągnąć następujące wnioski:

- wpływ działania sąsiadów na działanie własnego pododdziału / oddziału/;
- jakie zagadnienia współdziałania należy uzgodnić z sąsiadami na całą głębokość natarcia;
- sposób oraz siły i środki dla zabezpieczenia skrzydeł na całą głębokość wykonywanego zadania.

Ocena sił własnych

W ocenie własnych pododdziałów dowódca powinien określić stan, możliwości i stopień gotowości poszczególnych pododdziałów organicznych i przydzielonych na okres natarcia.

Ocenę sił własnych prowadzi się wg. rodzajów wojsk w kolejności:

Piechota

- aktualny stan oraz dotychczasowe rozmieszczenie pododdziałów;
- sposób wykorzystania poszczególnych pododdziałów w ugrupowaniu bojowym;
- możliwości bojowe pododdziałów na poszczególnych kierunkach działania.

Artyleria, do ognia pośredniego i moździerze:

- aktualny stan i dotychczasowe rozmieszczenie;
- możliwości ogniowe i sposób wykorzystania moździerzy,
- sposób wsparcia natarcia przez artylerię;
- od jakiej rubieży artyleria wsparcia będzie podporządkowana pododdziałom;

Artyleria przeciwpancerna:

- ilość posiadanych sił i środków przeciwpancernych /organicznych i przydzielonych/;
- charakter i stopień skażenia sprzętu i ludzi;
- sposób ich wykorzystania.

Czołgi:

- ilość posiadanych i przydzielonych czołgów /na jaki okres zostały przydzielone /tylko w batalionie/;
- charakter i stopień skażenia czołgów;
- sposób wykorzystania czołgów.

Wojska inżynieryjne:

- jaka ilość sił i środków została przydzielona;
- stopień skażenia przydzielonego pododdziału;
- sposób wykorzystania.

Wojska chemiczne:

- stan sił i środków chemicznych oraz sposób ich wykorzystania;
- możliwości organizacji rozpoznania skażeń i zakażeń;
- możliwości użycia dymów i środków zapalających.

Na podstawie oceny sił własnych dowódca powinien dojść do następujących wniosków:

- jakie przyjąć ugrupowanie na okres wykonania prze-marszu i podczas natarcia;
- jak wykorzystać siły i środki dla wzmocnienia /wsparcia/ poszczególnych pododdziałów;

Ocena terenu:

Dowódca ocenia teren według następującej kolejności:

- teren po stronie nieprzyjaciela;
- teren po stronie własnej.

Ocenę terenu dowódca przeprowadza pod kątem jak najbardziej celowego wyboru kierunku głównego uderzenia i użycia rodzajów wojsk dla wykonania zadania bojowego.

Określając teren po stronie nieprzyjaciela dowódca określa:

- jakie warunki obserwacji, maskowania, prowadzenia ognia i manewru na nieprzyjaciela w pasie /na kierunku/ natarcia własnego pododdziału /oddziału/;
- możliwości użycia rodzajów wojsk w pasie /na kierunku/ natarcia własnego pododdziału /oddziału/ na całą głębokość otrzymanego zadania;
- stopień skażenia terenu na kierunku natarcia, możliwości jego obejścia lub przekroczenia;
- charakter i ilość dróg umożliwiających manewr nacierających wojsk własnych;
- gdzie mogą być przypuszczalnie podstawy wyjściowe nieprzyjaciela do kontrataków i najdogodniejsze rubieże do ich odparcia;
- jaką rubież terenową należy opanować by podważyć system obrony nieprzyjaciela;
- jakie przeszkody terenowe napotyka się w pasie natarcia i w jaki sposób należy je pokonać;
- jakie zadania należy postawić pododdziałom piechoty, artylerii /moździerzy/ i czołgów.

Teren po stronie własnej dowódca powinien ocenić z punktu widzenia wykonania marszu zbliżenia do rubieży rozwinięcia oraz rejonów rozmieszczenia drugiego rzutu /odwołu/ i odwołów specjalnych.

Dowódca określa:

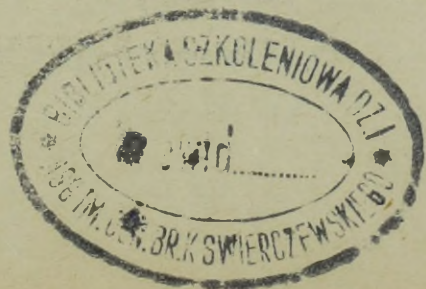
- warunki wyciągnięcia kolumn w rejonie wyjściowym oraz drogi wyjścia z niego;
- charakter dróg przydzielonych do wykonania marszu oraz z jaką szybkością można pokonać poszczególne odcinki trasy marszu;
- warunki maskowania;
- rubieże /wyjściowa, rozczyłkowania w kolumny batalionowe, kompanijne i plutonowe, rubież rozwinięcia i spieszenia/;
- czas na wykonanie marszu zbliżenia;

- miejsca i ilość przejść w zaporach własnych i nieprzyjaciela oraz sposób ich oznaczenia;
- sytuację skażeń terenu i jego wpływ na rozmieszczenie wojsk;
- podstawę wyjściową dla pierwszego i drugiego rzutu /odvodu/, podczas natarcia z podstawy wyjściowej;
- stanowiska ogniowe dla artylerii i moździerzy;
- rejony wyczekiwania dla czołgów bezpośredniego wsparcia piechoty;
- rejony rozmieszczenia elementów tyłowych;
- rejon rozmieszczenia rzutu transportowego;
- rejony SD i PO;
- jakie dodatkowe prace inżynieryjne należy wykonać dla rozbudowy podstawy wyjściowej;

W wyniku przeprowadzonej oceny terenu dowódca powinien wyciągnąć następujące wnioski:

- kierunek głównego uderzenia;
- ugrupowanie bojowe i zadania dla poszczególnych elementów ugrupowania;
- drogi przesuwania pododdziałów, a także rubieże rozwinięcia spłaszczenia itp.;
- organizacja regulacji ruchu na marszrutach;
- możliwości współdziałania przy pokonywaniu poszczególnych odcinków terenu;
- rubież wprowadzenia drugiego rzutu /odvodu/ do walki;
- miejsca wykonania przejść w zaporach nieprzyjaciela i własnych, sposób ich oznaczenia;
- drogi przemarszu dla pododdziałów i tyłów w toku natarcia;
- rejony rozmieszczenia SD i PO oraz elementów tyłowych;
- sposób organizacji łączności między pododdziałami w czasie marszu zbliżania i w toku natarcia.

Po ocenie terenu dowódca powinien dokonać ostatecznego podziału sił i środków.

Zapatrzenie materiałowo-techniczne

Oceniając stan zabezpieczenia materiałowo-technicznego dowódca bierze pod uwagę:

- ilość i stan amunicji, środków żywności i umundurowania;
- wyposażenie pododdziałów w środki bojowe i sprzęt techniczny /ich stan, ilość, potrzeby/;
- stopień skazania środków materiałowych oraz możliwości ich wykorzystania.

Ocena warunków meteorologicznych

Oceniając warunki meteorologiczne dowódca powinien rozpatrzyć te zagadnienia, które mogą wpłynąć dodatnio lub ujemnie na wykonanie zadania bojowego, a mianowicie:

- pora roku, stan pogody, temperatura;
- widoczność, siła i kierunek wiatru;
- niezbędne przedsięwzięcia dla zachowania pełnej gotowości bojowej własnego pododdziału /oddziału/.

Treść oceny położenia nie jest i nie może być czymś stałym, możliwym do ujęcia teoretycznego. W każdej sytuacji zagadnienia oceny położenia będą różne, podyktowane zawsze warunkami pola walki. Można jedynie określić teoretycznie pewne ogólne zagadnienia, które powinny być wzięte pod uwagę w ocenie poszczególnych elementów niezależnie od sytuacji.

W ocenie położenia częstym zjawiskiem będzie występowanie sprzecznych wniosków. Dowódca powinien umiejętnie pogodzić to sprzeczności i wybrać te czynniki, które najbardziej odpowiadają istniejącym warunkom.

W wyniku analizy zadania i oceny położenia u dowódcy kształtuje się decyzja, która w zależności od sytuacji może stanowić podstawę do postawienia zadań bojowych dla wykonawców, lub też może stanowić podstawę do dalszej pracy dowódcy nad precyzowaniem wyciągniętych wniosków w terenie.

W tym wypadku uogólnione wnioski z analizy zadania i oceny położenia określany jako zarys decyzji.

Zarys decyzji § jest więc sumą wniosków wyciągniętych z analizy zadania i oceny położenia. §§ one podstawą do dalszej pracy dowódcy nad spracyzowaniem decyzji w terenie.

Rekonesans § jest osobistą pracą dowódcy w terenie i przeprowadza się w zależności od sytuacji bojowej i potrzeb konfrontacji wniosków z analizy zadania i oceny położenia z konkretnymi warunkami terenowymi.

Na rekonesans może wyjechać dowódca oddziału zabierając ze sobą wyznaczonych oficerów sztabu, dowódców rodzajów wojsk i szefów służb.

Dowódcy pododdziałów z zasady wypracowują swoją decyzję w terenie i w związku z tym nie zawsze zajdzie potrzeba przeprowadzania rekonesansu. Jeśli jednak dowódcom pododdziałów przypadnie wypracować decyzję na podstawie mapy, a sytuacja umożliwi im konfrontację wniosków w terenie przyszłych działań pożądane jest również na tych szczeblach prowadzenie rekonesansu.

Dowódca podczas rekonesansu powinien:

- § poznać, możliwie na dużą głębokość, charakter obrony npla na kierunku natarcia i na skrzydłach oraz luki;
- § przebieg przedniego skraju, rozmieszczenie punktów oporu, środków ogniowych, szczególnie przeciwpancernych i zapór;
- § obiekty, które mają być porażone środkami przełożonych;
- § poznać drogi podejścia do przedniego skraju i terenu na kierunku natarcia;
- § określić główny kierunek uderzenia, ugrupowanie, zadania bojowe pododdziałów i przydzielonych środków wzmocnienia;
- § określić kolejność obezwładnienia i niszczenia środków ogniowych nieprzyjaciela /zwłaszcza przeciwpancernych/, punktów obserwacyjnych i innych celów ogniem dział i czołgów a także ogniem artylerii przydzielonej;
- § określić sposób zabezpieczenia przed skutkami uderzeń jądrowych, wykonywanymi na punkty oporu nieprzyjaciela znajdującym się na przednim skraju obrony i w najbliższej od niego odległości;

- określić liczbę przejść w zaporach i miejsce ich wykonania;
- poznać wyznaczoną trasę marszu do rubieży ataku, rubieżę rozwijania się i pas bezpieczeństwa, a podczas ataku wykonywanego pieszo określić miejsce spieszenia się pododdziałów i sposób wykorzystania ognia transportów opancerzonych;
- określić podstawy wyjściowe dla poszczególnych pododdziałów;
- wyznaczyć rejony wyczekiwania dla czołgów.

Rekonesans zazwyczaj przeprowadza się z jednego lub dwóch miejsc pod ochroną wydzielonego pododdziału.

W wyniku przeprowadzonego rekonesansu dowódca pobiera ostateczną decyzję w zależności od wymogów i potrzeb melduje ją przełożonemu.

Treść meldunku decyzji dowódcy pododdziału /oddziału/ może być następująca:

- ocena nieprzyjaciela;
- kierunek głównego uderzenia i ugrupowania bojowe;
- skład i zadania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego;
- główne przedsięwzięcia bojowego zabezpieczenia działań;
- podstawowe problemy współdziałania;
- rozmieszczenie urządzeń tyłowych, rzutu transportowego oraz punktów dowodzenia i sposób organizacji łączności;
- sposób i czas przegrupowania pododdziałów /jeśli jest przewidziane/;
- sposób i czas wykonania marszu zbliżania.

3. Treść pracy dowódców pododdziałów i oddziałów w zakresie doprowadzenia zadań bojowych do wykonawców.

Doprowadzenie powziętej decyzji do zainteresowanych wykonawców jest naczelnym zadaniem dowódców oraz ich sztabów. Należy pamiętać, że nawet najsluszniejsza decyzja dowódcy wprowadzona w życie z opóźnieniem, lub przekazana w formie uniemożliwiającej jej zrozumienie może okazać się nierealna lub nawet niemożliwa do wykonania.

Decyzję dowódcy można przekazywać wykonawcom ustnie lub pisemnie /graficznie/ traktując je jako rozkaz bojowy. Dlatego też rozróżniamy:

- ustny rozkaz bojowy;
- pisemny rozkaz bojowy;
- szkic rozkaz /mapa rozkaz/.

Układ takiego rozkazu może być różny, zależny od metody pracy dowódcy; czasu jakim dysponuje itp.

W szczególnie dogodnych warunkach pracy dowódców układ takiego rozkazu może obejmować:

w batalionie:

D o z o r y:

1. Wiadomości o nieprzyjacielu;

- jakie pododdziały bronią się w pasie natarcia, batalionu;
- prawdopodobny styk między pododdziałami /oddziałami/ npla;
- przebieg przedniego skraju, przedniej pozycji bojowej oraz rozmieszczenia poszczególnych punktów oporu;
- rubież pozycji bojowej odwodów dywizyjnych;
- rozmieszczenie odwodów nieprzyjaciela /do dywizji włącznie/.

2. Cele i obiekty niszczone i obezwładnione środkami wyższych przełożonych na kierunku działania batalionu oraz zadania sąsiadów i linie rozgraniczenia z nimi.

3. Zadanie bojowe batalionu:

- trasa marszu dla batalionu /poszczególne rubieże wyjściowa, rozwinięcia i spiessenia, bezpieczeństwa/ i czas ich przekroczenia;
- pas front natarcia /lub kierunek działania/;

- podstawa wyjściowa /tylko przy natarciu z bezpośredniej styczności z nplem;
- zadanie batalionu;
- kierunek głównego uderzenia;
- ugrupowanie na czas przemarszu oraz w okresie natarcia;
- sposób działania batalionu.

4. Rozkazuję:

a, b/ Zadania dla kompanii pierwszego rzutu:

- środki wzmocnienia;
- drogę domarszu do rubieży ataku i czas jej przekroczenia;
- podstawa wyjściowa;
- zadanie bliższe i kierunek dalszego natarcia;
- z kim współdziałać;
- zabezpieczenie skrzydeł i odpowiedzialność za nie

c/ Zadanie dla kompanii drugiego rzutu /odwodu/:

- środki wzmocnienia;
- drogę domarszu;
- możliwe rubieże wprowadzenia do walki;
- zadanie bojowe.

d/ Artyleria:

- zadania artylerii wspierającej;
- droga domarszu do rejonu SO artylerii przydzielonej;
- czas trwania ogniowego przygotowania natarcia;
- zadania:
 - w okresie ogniowego przygotowania natarcia;
 - w okresie ogniowego wsparcia natarcia;
- gotowość ognia.

e/ Zadania dla moździerzy 120 mm:

- droga domarszu do rejonu SO;
- w miejsce w ugrupowaniu marszowym;
- zadania:

a/ w okresie ogniowego przygotowania natarcia;

b/ w okresie ogniowego wsparcia natarcia.

f/ Pluton PPK:

- miejsce w ugrupowaniu marszowym i podczas natarcia;
- kierunek przesuwania się;
- zadania.

g/ Pododdział wojsk inżynierskich:

- zadania dla wykonania podczas ataku;
- zadania podczas natarcia w głębi obrony.

h/ Czas gotowości do natarcia.

5. SD i oś przesunięcia.

Zastępcy.

W pułku:

1. Wiadomości o nieprzyjacielu /układ jak w rozkazie bp/.

2. Zadania i sposób użycia broni jądrowej przez wyższego dowódcę w pasie działania pułku.

Zadania sąsiadów i linie rozgraniczenia z nimi.

3. Zadanie pułku:

- rejon wyjściowy, marszrutę, rubież wyjściową i rozwinięcia oraz czas ich przekroczenia;
- podstawa wyjściowa /tylko podczas natarcia z bezpośredniej styczności z nplem/;
- pas natarcia;
- odcinek przełamania;
- główny kierunek uderzenia;

- zadanie bliższe, następne i kierunek dalszego natarcia;
- ugrupowanie w czasie przemarszu i podczas natarcia.

4. Rozkazuje:

a, b/ Zadania dla batalionów pierwszego rzutu:

- środki wzmocnienia;
- szerokość /frontu/ natarcia batalionu;
- podstawa wyjściowa;
- zadanie bliższe i kierunek dalszego natarcia;
- kierunek głównego uderzenia;
- czas i sposób wyzunięcia wojsk na rubież rozwinięcia i ataku;
- pas bezpieczeństwa;
- ugrupowanie bojowe;
- linie rozgraniczenia.

c/ Zadanie dla batalionu drugiego rzutu /odwołu/:

- drogi marszu;
- możliwe rubieże wprowadzenia do walki;
- zadanie i kierunek dalszego natarcia.

d/ Artyleria:

- czas trwania i układ ogniowego przygotowania natarcia;
- zadania na czas ogniowego przygotowania i wsparcia natarcia;
- skład pułkowej grupy artylerii;
- drogi marszu;
- rejon SO;
- czas gotowości do otwarcia ognia.

e/ Zadania dla OPpano:

- skład;
- kierunek przesuwania się;
- możliwe rubieże rozwinięcia.

f/ Odwód inżynierski:

- skład;
- rejon rozmieszczenia;
- kierunek przesuwania się;
- zadania.

g/ Oddział zabezpieczenia ruchu:

- skład;
- rejon rozmieszczenia;
- kierunek przesuwania się;
- zadania.

h/ Czas gotowości do natarcia.

5. Miejsce i czas rozwijania SD.

Kierunek zmiany SD.

Terminy przedstawiania meldunków bojowych.

6. Zastępcy.

4. TREŚĆ PRACY DOWÓDCÓW PODODZIAŁÓW I ODDZIAŁÓW W ZAKRESIE
=====

ZABEZPIECZENIA NATARCIA.
=====

Postawienie szczegółowych zadań bojowych dla wykonawców tylko po części zabezpiecza ich realizację.

W celu należytego zorganizowania walki dowódca zobowiązany jest wydać jeszcze szereg wytycznych odnośnie zabezpieczenia działań bojowych.

Zabezpieczenie działań bojowych obejmuje:

- rozpoznanie;
- obronę przed bronią masowego rażenia;
- obronę przeciwlotniczą;
- ubezpieczenie;
- zabezpieczenie inżynieryjne;
- maskowanie;
- zabezpieczenie tyżowe.

Zabezpieczenie działań bojowych prowadzą wojsła bez przerwy i w każdej sytuacji bojowej.

Organizatorem zabezpieczenia działań bojowych jest dowódca, który wydaje w tym zakresie odpowiednie wytyczne.

Odnosnie rozpoznania:

- zadania na rozpoznanie;
- jakimi siłami prowadzić rozpoznanie;
- sposoby prowadzenia rozpoznania;
- gotowość rozpoznania;
- czas i sposób przekazywania wiadomości;
- kiedy przedstawić do zatwierdzenia plan rozpoznania /tylko w pułku/.

Odnosnie obrony przed bronią masowego rażenia:

- możliwość stosowania przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia;
- kto, w jakim celu, kiedy i jakie powinien zorganizować elementy rozpoznania;
- sposób organizacji powiadamiania /miejsce, skład i zadanie posterunków obserwacji chemicznej i promieniowania/;
- terminy uzupełnienia indywidualnych środków obrony przeciwchemicznej;
- zakres prac inżynieryjnych /kto, kiedy, jakimi siłami i co powinien rozbudować;

- przedsięwzięcia w zakresie likwidacji skutków napadu broni masowego rażenia /kolejność likwidacji, organizacja pododdziałów awaryjno-ratunkowych, przedsięwzięcia leczniczo-ewakuacyjne, zakres zabiegów specjalnych/;
- sygnały alarmowe oraz sposób ich przekazywania.

Odnosnie obrony przeciwlotniczej dowódca podaje:

- sposób organizacji powiadamiania;
- obiekty i elementy ugrupowania bojowego podlegające szczególnej osłonie;
- siły i środki wydzielone do obrony przeciwlotniczej oraz sposób ich wykorzystania;
- sposoby zachowania się pododdziałów podczas nalotu lotniczego;
- gotowość obrony przeciwlotniczej;
- sygnały.

Odnosnie ubezpieczenia dowódca podaje w swych wytycznych:

- siły i środki, kierunki i miejsca organizacji ubezpieczenia pododdziałów;
- zadania ubezpieczeń bojowych;
- na jaki kierunek należy zwrócić szczególną uwagę przy organizacji ubezpieczenia;
- kto i jakimi siłami ubezpiecza SD;
- siły i środki ubezpieczenia elementów tyłowych;
- sygnały alarmowe i przedsięwzięcia na wypadek alarmu;
- gotowość ubezpieczeń.

Odnosnie zabezpieczenia inżynierskiego:

- rodzaj i zakres przedsięwzięć w zakresie przygotowania rejonu wyjściowego /podstawy wyjściowej/ do natarcia pod względem fortyfikacyjnym;

- sposób zabezpieczenia pokonania zapór i przeszkód przed przednim skrajem;
- sposób zabezpieczenia pokonywania zapór i przeszkód w głębi obrony npla;
- prace i przedsięwzięcia wykonywane siłami wyższego szczebla na korzyść pododdziału /oddziału/;
- organizacja i działanie inżynierskich elementów ugrupowania bojowego pułku /tylko na szczeblu pułku/;
- sposób zabezpieczania działań pod względem drogowo-mostowym;
- przydział sił i środków saperskich;
- sposób realizacji przedsięwzięć inżynierskich;
- meldunki.

Odnosnie maskowania:

- jakie przedsięwzięcia, obiekty i elementy ugrupowania bojowego podlegają w pierwszym rzędzie maskowaniu;
- sposób prowadzenia rozmów przez techniczne środki łączności;
- w zakresie ograniczenia ruchu pododdziałów;
- jakimi sposobami należy realizować zadania maskowania;
- kto i kiedy ma prawo i obowiązek kontroli maskowania.

Odnosnie zabezpieczenia tyłowego dowódca podaje:

a/ W zakresie zabezpieczenia materiałowego:

- drogi dowozu i ewakuacji;
- organizacja dowozu: kolejność dowozu, czas dostarczenia materiałów i sprzętu, sposób wykorzystania transportu;
- utrzymanie i wykorzystanie dróg przeznaczonych dla dowozu i ewakuacji;
- wielkość zapasów i terminy ich nagromadzenia w pododdziałach i tyłach pułku;
- normy zużycia rakiet, amunicji, mps, a w razie potrzeby i innych środków materiałowych;
- sposób żywienia ludzi;

- sposób utrzymania łączności z pododdziałami i urządzeniami tyłowymi;
- przedsięwzięcia w zakresie obrony i ochrony pododdziałów i urządzeń tyłowych w rejonach ich rozmieszczenia, podczas przesuwania się i w czasie dowozu i ewakuacji;
- miejsce rozmieszczenia kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia /dotyczy tylko pułku/.

b/ Zabezpieczenie techniczne:

- miejsce i czas pracy punktów tankowania materiałów pędnych i smarów oraz przydział pododdziałów do poszczególnych punktów tankowania;
- sposób wykonania napraw, przeglądów technicznych, ewakuacji uszkodzonego sprzętu i transportu, uzupełnienia brakującego wyposażenia;

c/ Zabezpieczenie medyczne:

- sposób ewakuacji rannych, chorych i porażonych z pola walki do bpm, PPM lub DPM. Miejsce rozmieszczenia i kierunek przesuwania się punktu medycznego. Podział sił i środków i środków służby zdrowia przydzielonych do batalionu dla zorganizowania należytego zabezpieczenia medycznego;
- organizacja rozpoznania stanu sanitarno-higienicznego i epidemiologicznego terenu zajmowanego przez pododdziały, ze szczególnym uwzględnieniem przydatności źródeł wody i możliwości wykorzystania materiałów i sprzętu pochodzącego z zasobów miejscowych i zdobytego na nieprzyjaciela.

d/ Inne dane:

- organizacja kąpieli;
- szczepienia ochronne;
- przydział sił i środków pododdziałom tyłowym dla zorganizowania poszczególnych urządzeń tyłowych batalionu;
- grzebanie poległych w walce;
- organizacja ewakuacji jeńców wojennych z pododdziałów.

Prace pracy dowódcy podczas organizacji współdziałania
w natarciu.

Powodzenie w walce osiąga ten dowódca, który niezależnie od sytuacji bojowej, warunków położenia, czasu itp. potrafi w krótkim czasie ją zorganizować i zapewni sobie zgrane wykorzystanie wszystkich rodzajów wojsk. Dla osiągnięcia tego celu koniecznym jest organizacja współdziałania tak wewnątrz własnego ugrupowania jak też z rodzajami wojsk i sąsiadami. Organizację współdziałania prowadzą dowódcy przed walką i utrzymują ją wszelkimi sposobami w toku walki.

W zależności od ilości czasu, jakim dysponował będzie dowódca na organizację walki, może on organizować współdziałanie jednocześnie ze stawianiem zadań bojowych /co będzie najczęściej stosowane/ lub też oddzielnie, zwracając szczególną uwagę na uzgodnienie działań w celu szybkiego wykorzystania wyników użycia broni jądrowej, ognia artylerii i uderzeń lotnictwa.

Dla ułatwienia organizacji współdziałania, a także szczegółowego omówienia działania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego, współdziałanie organizuje się według okresów, wykonywanych zadań bojowych, a także możliwego działania nieprzyjaciela. Na szczeblu pododdziałów i oddziałów układ ten może przedstawiać się następująco: ..

1/ Okres podejścia do rubieży wejścia do walki oraz ogniowego przygotowania natarcia.

2/ Okres prowadzenia walki.

I etap - atak i wykonanie zadań bojowych.

II etap - działanie na kierunku dalszego natarcia i wykonania kolejnych zadań bojowych.

Ponadto w poszczególnych okresach i etapach należy zakładać warianty możliwego działania nieprzyjaciela.

Np.: a/ w wypadku wykonania uderzenia jądrowego przez npla na podchodzące kolumny;

w wypadku wyjścia kontrataku nieprzyjaciela itp.

W poszczególnych okresach, etapach i wariantach każdorazowo odnośny dowódca winien rozpatrzyć:

I. Na okres wykonania marszu zbliżania do rubieży wejścia do walki oraz ogniowego przygotowania natarcia;

- czas wyruszenia z rejonu wyjściowego;
- marszruty dla poszczególnych pododdziałów i elementów ugrupowania;
- czas przekroczenia punktów przejścia i rubieży wyrównania;
- działanie wojsk na sygnał zagrożenia jądrowego w czasie marszu zbliżania;
- sygnał i działanie elementów ugrupowania na rubieży wyjściowej i czas jej przekroczenia;
- sposób wyjścia na rubież rozwinięcia i czas jej przekroczenia;
- sposób wyjścia na rubież spieszenia i czas jej przekroczenia;
- sposób i czas zajęcia podstaw wyjściowych do natarcia;
- układ i czas trwania ogniowego przygotowania natarcia;
- czas, ilość, miejsce i kto wykonuje przejścia w zaparach własnych i nieprzyjaciela przed przednim skrajem obrony;
- czas i sposób przekroczenia czołgów przez ugrupowanie piechoty.

II Okres

Atak 1. wykonanie zadania /bliższego/:

- sposób ogniowego wsparcia ataku;
- czas i sygnał wyruszenia pododdziałów do ataku;
- kolejność przekroczenia przejść w zaporach;
- sposób działania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego, rodzajów wojsk i sąsiadów przy opanowywaniu poszczególnych punktów oporu nieprzyjaciela;
- działanie na wypadek kontrataku nieprzyjaciela;
- rejon i sposób zmiany SO artylerii /moździerzy/;
- przesunięcie rzutu transportowego;
- przesunięcie urządzeń tyłowych;
- sygnał wykonania zadania bliższego;
- miejsce SD i oś przesunięcia.

Wykonanie zadania /następnego/:

- sposób ogniowego wsparcia natarcia;
- miejsce, czas i sposób wprowadzenia drugiego rzutu /odvodu/ do walki;
- sposób działania pododdziałów piechoty oraz środków wzmocnienia i wsparcia oraz sąsiadów przy opanowywaniu punktów oporu nieprzyjaciela;
- działanie poszczególnych elementów ugrupowania bojowego i sąsiadów przy odpieraniu kontrataków nieprzyjaciela;
- sposób przesuwania i wykorzystania rzutu transportowego;
- przesunięcie urządzeń tyłowych, sposób zaopatrywania w amunicję oraz ewakuacja rannych;
- sygnał wykonania zadania następnego;
- oś przesunięcia SD.

Działanie na kierunku dalszego natarcia i wykonania kolejnych zadań bojowych:

- działania po pokonaniu głównego oporu nieprzyjaciela;
- sposób przejścia do pościgu za wycofującym się nieprzyjacielem;
- atak poszczególnych rubieży obronnych nieprzyjaciela położonych w głębi jego obrony.

Działanie pododdziałów podczas wykonywania kolejnych zadań należy omawiać ogólnie, ograniczając się do rozpatrzenia jedynie głównych momentów walki.

Organizacja dowodzenia pododdziałami i oddziałami w natarciu.

Dowodzenie wojskami polega na ciągłym kierowaniu pododdziałami i oddziałami przez dowódcę i sztab, na organizowaniu działań bojowych wojsk i kierowaniu ich wysiłków w celu wykonania postawionych zadań bojowych.

Podstawą dowodzenia jest decyzja dowódcy. Dowódca ponosi całkowitą odpowiedzialność za dowodzenie podległymi wojskami i wykonanie przez nie zadań bojowych.

Dowodzenie wojskami obejmuje:

- utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego wojsk i stałej ich gotowości bojowej;
- ciągłe, uporczywe zdobywanie danych o sytuacji oraz wykrywanie zamiarów nieprzyjaciela;
- podejmowanie w porę decyzji i przekazywanie zadań podwładnym;
- przygotowanie wojsk do działań bojowych i wszechstronne ich zabezpieczanie;
- organizowanie i utrzymanie ciągłego współdziałania;
- stałą kontrolę wykonania postawionych zadań i udzielanie wojskom pomocy.

Dowodzenie powinno być ciągłe, stanowcze i gietkie.

Ciągłość dowodzenia zapewnia się przez utrzymanie niezawodnej łączności z podwładnymi i współdziałającymi pododdziałami i wyższym dowódcą, rozśrodkowane rozmieszczenie punktów dowodzenia i zmianę ich we właściwym czasie w toku walki, szybkie przekazywanie, w razie potrzeby, dowodzenia z jednego punktu na drugi, meldowanie we właściwym czasie wyższym przełożonym i stałe informowanie podwładnych i sąsiadów o sytuacji.

Stanowczość dowodzenia polega na bezwzględnym i uporczywym wcieleniu w czyn powziętej decyzji w celu dokładnego i całkowitego wykonania zadania bojowego.

Gietkość dowodzenia przejawia się w szybkim reagowaniu na zmiany sytuacji oraz w udokładnianiu we właściwym czasie powziętej poprzednio decyzji, zadań postawionych pododdziałom i sposobu współdziałania.

Dowódca dowodzi wojskami osobiście i przez sztab. W decydujących momentach walki dowódca powinien się znajdować wśród wojsk działających na najważniejszym kierunku, osobiście wpływać na przebieg ich działań bojowych i pomagać im w wykonaniu zadań.

Sztab pododdziału i oddziału jest głównym organem zapewniającym dowodzenie wojskami. Całą swą pracę sztab organizuje na podstawie decyzji dowódcy i wytycznych sztabu wyższego.

Najważniejszym obowiązkiem sztabu jest zorganizowanie we właściwym czasie działań bojowych i zapewnienie ciągłego dowodzenia wojskami we wszystkich sytuacjach.

Sztab powinien:

- organizować rozpoznanie, stale i uporczywie zdobywać przy użyciu wszystkich sił i środków dane o składzie pododdziałów nieprzyjaciela, jego stanie, możliwym charakterze działań i stosowaniu broni masowego rażenia;
- ciągle znać sytuację, możliwości bojowe własnych wojsk, właściwości terenu, warunki atmosferyczne, sytuację

skazań promieniotwórczych, chemicznych i zakażeń biologicznych oraz ich wpływ na wykonanie zadań bojowych ;

- wspólnie z dowódcami i szefami rodzajów wojsk opracowywać potrzebne dowódcy obliczenia dotyczące użycia broni chemicznej, zwykłych środków rażenia, podległych i wspierających pododdziałów;
- wydawać pododdziałom wstępne zarządzenia do przyszłych działań, opracowywać rozkazy bojowe i zarządzenia /tylko w pułku/, szybko przekazywać zadania bojowe do wojsk, planować działania bojowe i wykonywać czynności związane z organizacją i utrzymaniem współdziałania;
- organizować wszechstronne zabezpieczenie działań bojowych, szczególnie obronę wojsk przed bronią masowego rażenia;
- organizować w porę punkt dowodzenia i łączności;
- przedstawiać meldunki sztabowi wyższemu, informować dowódców i sztaby podległych i współdziałających pododdziałów oraz dowódców i szefów rodzajów wojsk o sytuacji;
- kontrolować wykonanie zadań bojowych przez wojska.

Najlepszą formą dowodzenia jest styczność osobista z podwładnymi... Na szczeblu batalionu /pułk/ jest ona niezbędna w okresie przygotowania natarcia i podczas walki w razie nagłych zmian sytuacji szczególnie tam gdzie obecność dowódcy jest niezbędna z punktu pomyślnego wykonania zadania.

Może to mieć miejsce szczególnie w takich sytuacjach jak:

- przy wprowadzeniu drugiego rzutu do walki;
- walki o opanowanie punktu oporu mającej decydujące znaczenie na całość działań w tym okresie;
- przy uchwyceniu przepraw;
- przy konieczności rozwinięcia pościgu czy nawiązaniu boju spotkaniowego itd.

Dla dowodzenia pododdziałami i oddziałami organizuje się:

- w kompanii - punkt obserwacyjny /PO/;
- w batalionie - stanowisko dowódczo-obserwacyjne;
- w pułku - stanowisko dowodzenia, a w zależności od potrzeb także punkt obserwacyjny.

Zasady rozmieszczenia SD i PO na podstawie wyjściowej do natarcia nie różnią się od zasad przyjętych w obronie.

W toku natarcia zmiany punktów dowodzenia dokonuje się w miarę rozwoju działań i z takim wyliczeniem by dowódcy mogli obserwować walkę przynajmniej na głównym kierunku uderzenia.

Sztab pułku zmienia SD po wykonaniu zadania bliższego, następnego i kolejnych zadań otrzymanych w trakcie walki. Odległość sztabu od czołowych pododdziałów uwarunkowana jest zasięgiem posiadanych radiostacji, dlatego też sztab powinien się przesuwać w takiej odległości za nacierającymi pododdziałami żeby w każdej chwili mógł nimi dowodzić przy pomocy technicznych środków łączności.

W celu zapewnienia dowodzenia wykorzystuje się łączność przewodową, radiową, środki ruchome i sygnały.

W okresie przygotowawczym ze względu na swe zalety łączność przewodowa jest podstawowym środkiem łączności i rozbudowuje się ją do PO kompanii.

W toku walki łączności przewodowej nie używa się.

Środki radiowe natomiast są wykorzystywane w pełni w toku natarcia, a w okresie przygotowawczym tylko do przekazywania sygnałów zagrożenia.

Dużą rolę tak w czasie organizacji jak i w natarciu, odgrywają ruchome środki łączności stosowane do przekazywania ustnych i pisemnych rozkazów i meldunków, a także umowne znaki i sygnały dowodzenia.

II. METODA I STYL PRACY DOWÓDCÓW PODODZIAŁÓW I ODDZIAŁÓW =====

NAD ORGANIZACJĄ NATARCIA. =====

1. Wpływ czasu i warunków położenia wojsk na metodę i styl pracy dowódców pododdziałów i oddziałów w natarciu.

Omówiona w poprzednich rozdziałach treść pracy dowódcy nad wypracowaniem decyzji jest tylko schematem jego obowiązków. i treści pracy w tym zakresie, bowiem niewiele będzie przypadków na współczesnym polu walki gdzie istniały by możliwości podobnego stylu pracy dowódców.

Na metodę i styl pracy dowódców nad organizacją natarcia decydujący wpływ mieć będzie posiadany czas na organizację walki, jak też położenie danego pododdziału /oddziału/ w stosunku do nieprzyjaciela.

Te dwa główne czynniki - czas i położenie wojsk - wywierają będą decydujący wpływ na metodę i styl pracy dowódcy nad organizacją natarcia.

Jeżeli do tego dodać szybkość, gwałtowne zmiany sytuacji oraz dużą ruchliwość wojsk na współczesnym polu walki, które wymagają wysokiej operatywności w dowodzeniu wojskami, to jasnym się stanie, że czas stał się zasadniczym czynnikiem określającym zarówno metodę pracy dowódcy nad wypracowaniem decyzji jak i sposoby doprowadzenia jej do wykonawców.

W tych warunkach czas na organizację natarcia będzie z reguły ograniczony. W warunkach, w których ograniczony czas wymaga, od dowódcy powzięcia natychmiastowej decyzji i natychmiastowego przystąpienia do jej realizacji, jej wypracowanie z reguły będzie odbywać się przy doposażonym współudziale oficerów sztabu oraz szefów rodzajów wojsk i służb, którzy powinni przedstawić dowódcy niezbędne dane do powzięcia decyzji.

W warunkach ograniczonego czasu pierwszą czynnością dowódcy winna być kalkulacja czasu. Chodzi bowiem w tym wypadku o to, że mała ilość czasu jaką dysponuje dowódca do momentu osiągnięcia gotowości do natarcia może wymagać wydania szeregu zarządzeń przygotowawczych.

Zarządzenia te w zależności od warunków w jakich pododdział /oddział/ przechodzi do natarcia mogą dotyczyć przegrupowania, organizacji zaopatrywania, ewakuacji rannych itp.

Ograniczona ilość czasu będzie miała również wpływ na pracę dowódcy podczas oceny położenia. Dowódca wówczas nie będzie wysłuchiwał wszystkich danych, jakie przygotowali oficerowie sztabu, szefowie służb i dowódcy rodzajów wojsk. A ograniczy się tylko do zadawania pytań, odnoszących się do zagadnień najbardziej go interesujących. W innym wypadku może ograniczyć się tylko do wysłuchania propozycji szefa sztabu, który uwzględniając wnioski oficerów sztabu winien przedstawić dowódcy w całości propozycję swej decyzji.

Typowym również będzie ze względu na ograniczoną ilość czasu, że dowódca stawiając zadania będzie wiązał je jednocześnie z wytycznymi do zabezpieczenia bojowego działań, współdziałania organizacji systemu ognia, zaopatrzenia itp.

Również położenie wojsk na polu walki odgrywa decydującą rolę na metodę i styl pracy dowódcy nad organizacją natarcia. Inaczej wyglądać będzie praca dowódcy przy organizacji natarcia z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, inaczej przy działaniu z marszu, a jeszcze inaczej w warunkach konieczności luzowania innych sił. Jeśli w warunkach bezpośredniej styczności z nprtem praca dowódcy skupi się na wypracowaniu sposobu opanowania poszczególnych punktów oporu, to w warunkach działania z marszu dojdzie jeszcze element wypracowania sposobu wyprowadzenia pododdziałów na podstawy wyjściowe. Tak więc jeśli w pierwszym przypadku praca dowódcy może odbywać się wyłącznie na punktach pracy w rejonie przedniego skraju obrony npla, to w drugim wypadku zajdzie konieczność prowadzenia jeszcze rekonesansu marszrut /dróg dojścia/.

W sumie więc czas przeznaczony na organizację natarcia jak i położenie wojsk w stosunku do nieprzyjaciela w decydujący sposób wpływają na metodę i styl pracy dowódcy.

2. Metoda pracy dowódców pododdziałów i oddziałów nad organizacją natarcia z marszu.

Metodę pracy dowódcy podczas organizacji natarcia z marszu rozpatrzymy w dwóch wariantach:

- a/ przy posiadaniu większej ilości czasu;
- b/ w warunkach ograniczonej ilości czasu.

a/ Praca dowódcy nad organizacją natarcia z marszu przy posiadaniu większej ilości czasu.

Ten wariant organizacji natarcia przez dowódcę pododdziału /oddziału/ będzie miał miejsce w warunkach natarcia z rejonów wyjściowych położonych w głębi. A więc w większości wypadków przy czasowo ustabilizowanym froncie obrony.

Na organizację takiego sposobu natarcia dowódcy z reguły posiadać będą większą ilość czasu co umożliwi im pełniejszą i szczegółową pracę nad organizacją natarcia.

Przy tym sposobie natarcia praca dowódców winna obejmować:

- analizę zadania;
- kalkulację czasu;
- ogłoszenie zamiaru walki /tylko w pułku/;
- wydanie wytycznych dla oficerów sztabu pułku;
- ocenę położenia;
- ogłoszenie zarysu decyzji /tylko na szczeblu pułku/;
- przeprowadzenie rekonesansu;
- postawienie zadań dla podwładnych;
- wydanie wytycznych do bojowego zabezpieczenia działek;
- organizacja współdziałania.

Metoda pracy dowódcy może być następująca:

- Po otrzymaniu zadania od przełożonego, dowódca może przeprowadzić analizę zadania w obecności przełożonego /jeśli on tego zażąda/ lub też przeprowadzi ją po powrocie na swoje SD.

Po przybyciu do sztabu nakaze pomocnikowi szefa sztabu zapoznać oficerów sztabu z otrzymanym zadaniem, sam natomiast zjanie się analizą zadania i kalkulacją czasu, na podstawie wyciągniętych wniosków ogłosi ogólny zamiar walki oraz wyda wytyczne dla oficerów sztabu w celu przygotowania danych do decyzji.

- Podczas oceny położenia dowódca może wysłuchać poszczególnych oficerów sztabu i szefów służb, którzy przedstawiają mu przygotowane dane zgodnie z otrzymanymi wytycznymi.

Po przeprowadzonej ocenie położenia dowódca ogłosi zarys decyzji dla oficerów sztabu, który będzie podstawą dla dalszej pracy dowódcy oddziału podczas rekonesansu. Na rekonesans dowódca zazwyczaj zabierze ze sobą oficerów sztabu i szefów służb oraz dowódców pododdziałów. Na rekonesansie dowódca konfrontuje wyciągnięte wnioski z oceny położenia w terenie.

Podczas przeprowadzenia rekonesansu cechą szczególną pracy dowódcy będzie rozpoznanie dróg domarszu dla poszczególnych pododdziałów oraz rubieży rozwinięcia, rubieży wyjściowej i rubieży spieszenia pododdziałów.

Po zakończeniu rekonesansu dowódca przystąpi do stawiania zadań.

Dowódca może stawiać zadania:

- z jednego punktu dla wszystkich dowódców /oddzielnie rozkaz bojowy, wytyczne zabezpieczenia bojowego działań i współdziałania/;
- z kilku punktów dla zainteresowanych dowódców.

b/ W wypadku organizacji natarcia z marszu w warunkach ograniczonego czasu, co w obecnych warunkach najczęściej będzie stosowane, metoda pracy dowódcy będzie się różniła od metody opisanej wyżej. Dowódca po otrzymaniu zadania przystąpi natychmiast do analizy zadania, którą będzie przeprowadzał w formie rozszerzonej. To znaczy będzie on rozpatrywał niektóre zagadnienia z oceny położenia /nieprzyjaciela, sił własnych i terenu/, które pozwolą mu na wypracowanie rozszerzonego zamiaru.

Z zamiarem zapozna on tych oficerów, którzy byli razem z nim u dowódcy przełożonego w celu otrzymania zadania. Będą to przeważnie oficerowie - pomocnik szefa sztabu do spraw operacyjnych i drugi - do spraw rozpoznania.

W rozszerzonym zamiarze ogólnym dowódca zazwyczaj poda:

- kierunki działania oddziału;
- główny kierunek uderzenia;
- ugrupowanie;
- drogi domarszu dla pododdziałów;
- z kim współdziałać;
- czas na przygotowanie pododdziałów do natarcia.

Po ogłoszeniu zamiaru walki i wydaniu niezbędnych wytycznych organizacyjnych dowódca pododdziału /oddziału/ powinien w dalszym ciągu:

- wysłać jednego z oficerów do sztabu w celu zapoznania sztabu z otrzymanym zadaniem i przekazania szefowi sztabu wytycznych dowódcy odnośnie przygotowania przez sztab pododdziałów do walki;
- przeprowadzić krótką ocenę położenia /do czasu zameldowania się dowódców pododdziałów; /
- przeprowadzić rekonesans dróg domarszu i terenu na rubieży wejścia do walki /szczególnie na kierunku głównego uderzenia/;
- powziąć decyzję;
- postawić zadania bojowe dla pododdziałów;

- wydać wytyczne bojowego zabezpieczenia działań;
- omówić współdziałanie.

W drodze powrotnej na stanowisko dowodzenia zazwyczaj przeprowadzi rekonesans trasy marszu dla pozostałych pododdziałów.

W tym czasie sztab wyda wstępne zarządzenia odnośnie przygotowania pododdziałów do wykonania oczekującego ich zadania.

Dowódca po przybyciu do sztabu zapozna się z wydanymi zarządzeniami oraz przedstawi oficerom sztabu podjętą decyzję, kierując dalszymi przygotowawcami pododdziałów do natarcia.

3. Metoda pracy dowódców pododdziałów i oddziałów nad organizacją natarcia z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem.

Zanim przystąpię do omówienia metody pracy dowódcy, krótko przypomnę sposoby działania wojsk podczas organizacji natarcia z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, gdyż jedno z drugim jest ściśle związane.

Pododdziały i oddziały będąc w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem mogą przechodzić do natarcia:

- a/ z rejonu wyjściowego położonego w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem;
- b/ z zajmowanego rejonu obrony.

Jak z powyższego wynika zasady przygotowania pododdziałów /oddziałów/ do natarcia będą różne, gdyż związane one są z położeniem własnych wojsk w stosunku do nieprzyjaciela. Dlatego też i metoda pracy dowódcy nad organizacją natarcia będzie różna.

a/ Podczas organizacji natarcia z rejonu wyjściowego położonego w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem.

Przy tym sposobie rozpoczynania natarcia metoda pracy dowódcy będzie miała swoje cechy charakterystyczne. Między innymi dowódca w swojej pracy musi dodatkowo rozpatrzyć:

- czas i sposób zajęcia rejonu wyjściowego;
- rozmieszczenie pododdziałów w rejonie wyjściowym;
- czas i sposób luzowania pododdziałów na podstawach wyjściowych do natarcia;
- drogi dojścia na podstawy wyjściowe;
- rejonny wyzukiwania dla pododdziałów czołgów oraz czas i sposób ich zajęcia;
- stanowiska ogniowe dla artylerii organicznej i przydzielonej;
- ukrycia dla pododdziałów w wypadku wykonywania uderzeń jądrowych na punkty oporu na przednim skraju obrony nieprzyjaciela;
- czas i miejsce załadunku wojsk na transportery opancerzone /w wypadku wykonywania ataku na transporterach/ ;
- czas i sposób przekroczenia przez czołgi ugrupowania piechoty.

Pozostałe zagadnienia rozpatrywane przez dowódcę podczas organizacji natarcia nie będą się w zasadzie różniły od poprzednio opisanych.

Duży wpływ na metodę pracy dowódcy ma czas, jakim dysponował on będzie na organizacji natarcia. W wypadku posiadania odpowiedniej ilości czasu, będzie mógł bardziej szczegółowo rozpatrzyć zagadnienia składające się na wypracowanie decyzji, jak również będzie on wykorzystywał swój sztab do przygotowania i przedstawienia mu szczególnych danych do podjęcia decyzji.

W warunkach posiadania ograniczonej ilości czasu, dowódca ograniczy się tylko do rozpatrzenia niezbędnych zagadnień, na podstawie których podejmie decyzję.

Rekonesans, w tym wypadku, będzie prowadził w obecności podległych dowódców i może on być jednocześnie traktowany jako postawienie zadań bojowych.

b/ Podczas przechodzenia do natarcia z zajmowanego rejonu obrony.

Przy posiadaniu dostatecznej ilości czasu przez dowódcę na organizację natarcia, metoda jego pracy nie będzie w zasadzie odbiegała od podanego wzoru w pierwszym rozdziale, dlatego też nie będzie tutaj szczegółowo opisana.

Cechą charakterystyczną będzie to, że dowódca musi rozpatrzyć zagadnienie ewentualnego przegrupowania pododdziałów na podstawach wyjściowych do natarcia na kierunek głównego uderzenia.

Pomimo posiadania dostatecznej ilości czasu, dowódca nie będzie przeprowadzał rekonesansu z tego powodu, że poszczególni dowódcy są zapoznani z terenem, gdyż poprzednio organizowali w nim obronę. Dowódca oddziału /jeżeli uzna to za konieczne/ może sam wyjechać na kierunek głównego uderzenia, lub na kierunki natarcia pododdziałów, w celu sprecyzowania sobie niektórych szczegółów odnośnie działania wojsk.

Natomiast zadania bojowe dla pododdziałów.

1. wytyczne zabezpieczenia działań bojowych oraz wytyczne do organizacji współdziałania wewnątrz pododdziału /oddziału/ będą wydawane z reguły w terenie.

III. DOWODZENIE PODODZIAŁAMI I ODDZIAŁAMI W NATARCIU

=====

1. Obowiązki dowódców pododdziałów i oddziałów podczas natarcia.

Do obowiązków tych należy:

- stawiać artylerii zadania dotyczące obezwładnienia siły żywej i środków ogniowych nieprzyjaciela w punktach oporu, które utrudniają natarcie pododdziałów;
- we właściwym czasie ułożyć kierunki dalszego natarcia pododdziałów, postawić nowe zadania i zorganizować niezbędny manewr w celu utrzymania wysokiego tempa natarcia;
- śmiało wykorzystywać przerwy i luki w ugrupowaniu bojowym nieprzyjaciela dla przesuwania pododdziałów do przodu;
- niszczyć kontratakującego nieprzyjaciela, rozszerzać wyłom, wykorzystywać wysunięte do przodu pododdziały dla wykonania uderzeń wspólnie z sąsiadem na skrzydła i tyły broniącego się nieprzyjaciela;
- wspierać wszystkimi możliwymi środkami pododdziały najbardziej wysunięte do przodu;
- we właściwym czasie wprowadzić do walki drugi rzut /odwód/ w celu rozwinięcia natarcia, a następnie dążyć do odtworzenia go;
- zabezpieczyć skrzydła przez ciągłe prowadzenie rozpoznania oraz przez przesuwanie na zagrożonym skrzydle drugiego rzutu /odwodu/ i odwodu przeciwpancerneho;
- dbać o ciągłe przesuwanie się dział towarzyszących w ugrupowaniu bojowym nacierających pododdziałów /dotyczy batalionu/;

- natychmiast organizować pościg za wycofującym się nieprzyjacielem, uniemożliwiając mu oderwanie się i zwiniecie w kolumny.

2. Praca dowódców pododdziałów i oddziałów w czasie wykonywania poszczególnych zadań bojowych:

Praca dowódcy w tym okresie czasu będzie polegała na:

- dowodzeniu pododdziałami;
- zbieraniu wiadomości od nacierających pododdziałów; ich ocenie i podejmowaniu decyzji;
- stawianiu dodatkowych zadań do wykonania dla podległych dowódców;
- wprowadzeniu drugich rzutów /odwodów do walki/;
- odtwarzaniu w toku walki w miarę możliwości i potrzeb drugiego rzutu /odwołu/;
- wysyłanie wszelkiego rodzaju organów rozpoznawczych;
- organizowaniu pościgu za wycofującym się nieprzyjacielem;
- nawiązywaniu naruszonego współdziałania między podległymi pododdziałami.

Oprócz tego dowódca obowiązany jest co pewien czas, lub też na żądanie wyższego przełożonego meldować o położeniu wojsk nieprzyjaciela na podstawie uzyskanych danych położeniu wojsk własnych i podejmowanych przez siebie decyzjach.

a/ Zbieranie i ocena wiadomości.

Dowódca żeby mógł we właściwy sposób dowodzić swoimi pododdziałami i wpływać na przebieg walki musi posiadać aktualne wiadomości o nieprzyjacielu i położeniu wojsk własnych.

Dlatego też zbieranie aktualnych wiadomości będzie miało duże znaczenie w pracy dowódcy. Wiadomości te dowódca będzie otrzymywał przez techniczne środki łączności, z własnej obserwacji oraz poprzez osobistą styczność z podwładnymi.

Pracę tę może wykonywać osobiście lub też wykorzystać do tego celu oficerów sztabu. Oficerowie sztabu wyznaczeni przez dowódcę do zbierania wiadomości, powinni przed zameldowaniem dowódcy uzyskanej wiadomości ocenić ją, wyciągnąć wnioski i dopiero zameldować dowódcy, podając jednocześnie swoje wnioski.

Wiadomości o położeniu na polu walki można uzyskać:

- przez własną obserwację;
- z meldunków podległych pododdziałów;
- wymianę wiadomości z sąsiadami;
- od sztabu przełożonego.

Każda otrzymana wiadomość musi być przez dowódcę szczegółowo oceniona, by można było na jej podstawie sprecyzować najlepszą w danej sytuacji decyzję.

Np.: Dowódca otrzymał wiadomości od sztabu przełożonego, że na jego kierunku natarcia nieprzyjaciół podciąga z głębi obrony świeże siły.

Dowódca po otrzymaniu tej wiadomości musi zastanowić się w jakim celu te kolumny są podciągane /dla obsadzenia jakiejś rubieży obronnej w głębi, czy też dla wykonania kontrataku/. Jeżeli dla obsadzenia rubieży, to gdzie i w jakim czasie będzie zdolny ją obsadzić. Jeśli natomiast do wykonania kontrataku, to z jakich podstaw wyjściowych, kierunek kontrataku i za ile czasu może on wyruszyć z podstaw wyjściowych. Po ocenie tej wiadomości i uzupełnieniu jej pozostałymi danymi o nieprzyjaciela, dowódca powinien sprecyzować sobie zamiar nieprzyjaciela w danej sytuacji. Dalsza kolejność pracy dowódcy to jest wyciągnięcie dla siebie wniosków z oceny i zamiaru nieprzyjaciela, w celu przeciwdziałania jamu i uniemożliwienia wykonania zamiaru.

b/ Podjęmowanie decyzji i doprowadzenie ich do wykonawców.

Dowódca aby mógł podjąć właściwą i uzasadnioną decyzję oprócz npla musi również ocenić siły własne i teren.

Oceniając siły własne, dowódca musi wziąć pod uwagę obecne ich możliwości dalszego rozwijania natarcia, możliwości i konieczność manewru oraz możliwości wsparcia nacierających pododdziałów.

Następnie wyciągnąć wnioski odnośnie sposobu opanowania poszczególnych rubieży terenowych lub punktów oporu nieprzyjaciela.

Dowódca podejmuje decyzję nie na podstawie jednego położenia pododdziału /oddziału/, lecz na podstawie wciąż napływających wiadomości z różnych źródeł i w różnym czasie /od podległych pododdziałów, sąsiadów, organów rozpoznawczych, sztabów nadrzędnych itp./

Każda używana wiadomość powinna być przez dowódcę dokładnie przemyślana i całkowicie oceniona a wyciągnięte z niej wnioski winny umożliwiać dowódcy odpowiednie kierowanie podległymi pododdziałami.

Tak więc dowódca krystalizując swoją decyzję na podstawie sumy wniosków ze wszystkich uzyskanych wiadomości.

Oceniając napływające wiadomości, dowódca powinien wziąć pod uwagę teren an ile pozwoli mu on na zrealizowanie wyciągniętych wniosków i na tej podstawie dopiero powziąć ostateczną decyzję.

Podjętą decyzję dowódca powinien jak najszybsiej przekazać podległym dowódcom do wykonania w formie krótkich rozkazów lub zarządzeń przez techniczne środki łączności, albo też wykorzystując do tego oficerów sztabu. Jeżeli sytuacja tego będzie wymagać dowódca może osobiście postawić zadania na jednym z kierunków natarcia.

e/ Meldowanie położenia i swoich decyzji

Dowódca meldując o położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela powinien zachować następującą kolejność:

- wiadomości o nieprzyjacielu;
- położenie poszczególnych elementów ugrupowania bojowego;
- SD;
- położenie sąsiadów.

W wypadku meldowania swojej decyzji przełożonemu w celu jej zatwierdzenia, dowódca powinien zachować następującą kolejność:

- wnioski z oceny nieprzyjaciela;
- wnioski z oceny sąsiadów;
- wnioski z oceny sił własnych;
- ugrupowanie bojowe;
- główny kierunek uderzenia;
- sposób wykonania zadań przez poszczególne elementy ugrupowania bojowego;
- czas rozpoczęcia realizacji decyzji;
- niektóre wytyczne bojowego zabezpieczenia działań.

Wydrukowano w 150 egz.

Egz.Nr 1-150 - Bib.Tajna

Wyk.mjr Górecki

Druk.Sz.J. i P.J.dn.5.07.66r.

Nr 0140/66.

Nr ks.02252/WW.

OPRACOWAŁ:

WYKŁADOWCA TAKTYKI

mjr dypl.1. GÓRECKI

